

הגדיש בלבד, בין אם הוא של חטיין, או אם הוא של שעורין, ולא על הכלים הטמונים בתוך הגדיש. כי חכמים סוברים שהתורה לא חייבה בנוקי אש אלא על מה שהוא גלוי בלבד, ולא על מה שהוא "טמון".

היה גדי כפות לו קשור לגדיש, שלא היה יכול לברוח, ועבד סמוך לו לגדיש, ולא היה קשור, ויכול היה לברוח, ונשרף עמו, שניהם נשרפו עם הגדיש, חייב לשלם רק על הגדיש והגדי, אבל על העבד הוא פטור כיון שהיה יכול לברוח.

היה העבד כפות לו לגדיש ולא היה יכול לברוח, וגדי סמוך לו, (150) והיה יכול לברוח פטור על הכל, שהואיל והוא חייב מיתה על העבד, לכן הוא פטור מתשלום, דאמרינן "קם ליה בדרכה מיניה". (151)

ומודים חכמים לרבי יהודה: במדליק את הבירה [מגדל גדול] של חבירו, שהוא משלם

עברה את השיעורים שנאמרו במשנה הרי הוא חייב. (149)

אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון.

וכן אמר רב נחמן אמר שמואל: הלכה כרבי שמעון.

מתניתין:

המדליק את הגדיש והיו בו כלים שהיו טמונים בגדיש ודלקו, ונשרפו גם הכלים.

רבי יהודה אומר: משלם אף על מה שבתוכו, גם על הכלים הטמונים בתוכו הוא חייב לשלם. שרבי יהודה אינו סובר שיש פטור על "טמון" באש.

וחכמים אומרים: אינו משלם אלא על

150. בגדי אין הבדל אם הוא כפות או לא, שהרי אין בו דעת לברוח. אלא אגב דתני עבד "כפות" ו"סמוך", נקט נמי בגדי "כפות" ו"סמוך".

ויש מפרשים, שגם בגדי אינו חייב אלא בכפות, כי אחרת היה לו לברוח. וברישא נקט כפות בדוקא, שרק אז הוא חייב עליו. ובסיפא הכי קאמר: עבד כפות, והגדי גם כן היה כפות [ובכל זאת הוא פטור עליו, מטעם קם ליה בדרכה מיניה], או שהגדי היה סמוך ופטור עליו [אף שהעבד היה גם סמוך ואין כאן קם ליה בדרכה מיניה], משום שהיה לגדי לברוח. רש"י.

151. מה שהפסיק התנא בדין זה של גדי בין הרישא והסיפא שמדובר בטמון, כדי להשיענו, שאף על פי שטמון פטור באש, דדרשינן מה "קמה" בגלוי אף כל בגלוי, וסלקא דעתין שכל

149. נחלקו הראשונים אם רבי שמעון חולק גם על דין המשנה הקודמת בעברה גדר או נהר שאין לדבר שיעור אלא הכל לפי הדליקה, או ששם הוא מודה שפטור בכל ענין.

והרמב"ם מחלק בין גדר לנהר. שבנהר מודה רבי שמעון ובגדר הוא חולק שהכל לפי הדליקה.

ובים של שלמה [כחן תמה, דממה נפשך: אם רבי שמעון חולק על כל המשנה הקודמת, אם כן גם בעבר נהר יחלוק. ואם אינו חולק אלא על דרך הרבים, אם כן בגדר הוא מודה?

והגר"א בחושן המשפט [תיח יב] כתב שהרמב"ם סובר שרבי שמעון חולק אמנם גם על המשנה הקודמת, אלא שבנהר הוא מודה ששם אינו מדין "שיעור", שהרי ברוחב שמונה אמות בלבד הוא פטור.